

Taller G9T7 – No és no

OBJECTIUS DEL TALLER

1. Sensibilitzar sobre la violència de gènere i la seva naturalització.
2. Motivar el jovent a identificar i rebutjar les actituds sexistes.

ACLARIMENT

El contingut d'aquest taller es pot centrar en el concepte de violència masclista envers les dones a causa de l'abast d'aquest problema en la nostra societat. Tanmateix, atès que la violència masclista també s'exerceix cap a altres col·lectius no heteronormatius, hem incorporat aquest aspecte en alguna de les activitats proposades. En funció de les característiques del vostre grup de joves, podeu decidir orientar les activitats posant més èmfasi en una forma o altra de violència de gènere.

CONCEPTES CLAU

Violència masclista: la Llei 5/2008, del 24 d'abril, sobre el dret de les dones a erradicar la violència masclista, es va aprovar pel Ple del Parlament de Catalunya i incorpora la definició jurídica de violència masclista «Violència masclista: la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat».

La llei reconeix que la violència es pot produir de manera puntual o de manera reiterada. En l'àmbit de la parella, la violència es desenvolupa de manera cíclica en tres fases: acumulació de la tensió, esclat de la violència i reconciliació o manipulació emocional. El cicle es va repetint en períodes cada vegada més curts i violents. Es basa en l'abús contra la parella (emocional, físic, sexual, econòmic, ambiental, social...) per exercir el control i el poder. El cicle de la violència és un procés que pot semblar imperceptible a l'inici (com una broma, tracte desconfiat, etc.) tot i que, a força de repeticions i l'increment de la violència, acaba conduint al control de la vida de l'altre. Per tot això, moltes dones no s'adonen que són objecte d'un comportament abusiu, que les va perjudicant i sotmetent interiorment (sentiment de culpa, d'inferioritat), fins que queden atrapades per la situació, incapaces d'abandonar la parella malgrat la situació de violència. En una societat patriarcal heterosexual com la nostra, determinats comportaments que suposen un menyspreu cap a la dona a través d'actuacions quotidianes com ara els acudits pesats, considerar les dones menys capacitades que els homes per fer segons quines activitats, considerar que algunes feines són «de dones»... no es consideren violència masclista, tot i

ser-ho. És el que anomenem micromasclismes (que vam tractar al taller 3 d'aquesta mateixa guia).

Cultura de la violació: l'expressió «cultura de la violació» fa referència a tot allò que justifica, accepta i normalitza l'existència de la violència sexual. Està tan acceptada, que passa desapercebuda per gran part de la població. És una forma de violència simbòlica, basada en prejudicis i estereotips de la cultura patriarcal. La cultura de la violació normalitza la violència sexual com innata als desitjos sexuals, converteix la violència en erotisme, considera que les dones provoquen l'agressió sexual (per la seva manera d'actuar, d'anar vestides...) i les responsabilitza o culpabilitza per l'agressió rebuda.

Violència de gènere: és un tipus de violència exercida sobre una o diverses persones per motius d'identitat de gènere, expressió física i/o orientació afectivosexual considerada no heteronormativa. Per exemple: nois que tenen aficions, estètiques, gestualitats i/o comportaments considerats femenins; noies amb aficions, estètiques, gestualitats i/o comportaments masculins, gais, lesbianes, bisexuals, trans... L'homofòbia o el *bullying* homofòbic són expressions d'aquest tipus de violència contra les persones homosexuals (en vam parlar al taller 4 d'aquesta mateixa guia). Generalment, qui utilitza la violència és perquè se sent superior a l'altre o bé vol demostrar que ho és. La violència de gènere es manifesta en diverses formes, genera un contínuum de situacions des de l'ofensa fins a l'agressió sexual. En qualsevol dels casos, és violència. Encara que el més visible socialment és l'agressió física (assetjament, violació, mort...), és important tenir present que hi ha altres tipus de violència, com la psicològica (ignorar, insultar, cridar, amenaçar, menysprear, culpabilitzar, humiliar...), social (posar en evidència, control de la comunicació, de les companyies, de l'aspecte...), econòmica (control dels diners...), etc. Generalment, la violència física es produeix després d'un procés de maltractament psicològic per anul·lar la víctima i sotmetre-la.

Cultura de l'assetjament sexual o per raó de sexe (i per orientació afectivo-sexual i identitat de gènere): el constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona o crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. Cadascú ha de tenir el poder de definir els seus límits, que seran diferents segons les persones i les seves vivències personals. Una agressió es produeix quan una persona se sent agredida perquè algú ha sobrepassat els seus límits. Això vol dir que tots podem ser agressors o agressores, si qüestionem ofensivament i traspassem els límits d'una altra persona.

Agressions sexistes en espais de festa: es consideren agressions actuacions molt diverses com ara lluir símbols sexistes, missatges ofensius, burles, floretes o comentaris no desitjats... fins a les agressions físiques i la violació. La majoria de les situacions d'assetjament o violència sexual en espais de festa estan relacionades amb consum d'alcohol i, en menys ocasions, amb altres substàncies (com les que provoquen la submissió química). L'espai de festa afavoreix que se silenciïn o s'amaguin les agressions sexistes amb la justificació que el consum d'alcohol o drogues minimitza el malestar de la persona agredida o bé convertint-la en la «responsable» de l'agressió viscuda. El terrible

és que la nostra societat considera el consum d'alcohol com un atenuant a les actuacions dels homes i un agreujant per a l'actitud de les dones agredides, de manera que moltes agressions queden invisibilitzades i impunes. No hem de permetre que es legitimi la justificació que el consum d'alcohol i la desinhibició pròpia dels espais festius afavoreix les agressions masclistes. En cap cas no es pot justificar una agressió (ni l'horari, vestuari, aspecte personal, consum d'alcohol o drogues...). Cal aconseguir que els espais de festa siguin espais on les persones se sentin lliures i segures per prendre les seves decisions i marcar els límits de les seves relacions.

TEMPORALITZACIÓ

SESSIÓ 1

10'	10'	Activitat 1 – Jo també m'aixeco
25'	35'	Activitat 2 – La importància del llenguatge
40'	75'	Activitat 3 – El dolor de les agredides
10'	85'	Activitat 4 – Què m'emporto avui?
5'	90'	Activitat 5 – Publiquem les nostres impressions

SESSIÓ 2

90'	90'	Activitat 1 – Acció!
-----	-----	----------------------

Aquesta temporalització està pensada per realitzar el taller en un context de poca intervenció per part dels joves. Tanmateix, qualsevol de les activitats que us proposem pot ocupar un taller sencer, especialment amb joves que ja han participat en altres tallers fem tec!. No tingueu pressa per realitzar tot el taller, observeu el grup i deixeu durar les activitats tot el temps que necessitin! També us animem a donar un cop d'ull a les activitats complementàries, potser n'hi ha una que us agrada més!

PRESENTACIÓ

(per passar durant el taller - document [3_Presentació_G9T7_FEM_TEC_no_es_no](#))

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

<p>Abans de començar aquest taller</p> <p>Presentació Diapositives 1 i 2</p>	<p>Abans de començar el taller, si estem fent la guia sencera, demanarem als nois i noies què recorden o volen comentar del darrer taller i compartirem les seves impressions.</p> <p>Els preguntarem si volen fer una hipòtesi, a partir del títol del taller «No és no», sobre el tema que tractarem avui. El títol fa referència a l'expressió utilitzada en diverses campanyes per rebutjar les actituds masclistes. Donarem per bones totes les aportacions i començarem el taller a veure si hem encertat les previsions.</p> <p>Abans de començar, ubicarem les cadires de la sala on realitzarem l'activitat en semicercle, com si fóssim en un amfiteatre (volem representar l'aula que apareix en el vídeo de la primera activitat).</p>
<p>Activitat 1 Jo també m'aixeco (10')</p> <p>Presentació diapositiva 3</p>	<p>Síntesi de l'activitat Visualització de vídeo i activitat de reflexió. Dinàmica d'activació.</p> <p>Què volem treballar Prendre consciència que la nostra actitud pot influir de manera positiva o negativa en les decisions que prenguin les persones del nostre entorn. Evidenciar que la pressió de grup pot ser positiva, en determinades situacions, per dissuadir a qui comet una agressió.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Abans de començar l'activitat, situarem les cadires en semicercle (similar a l'aula que es mostra en el vídeo) i explicarem als nois i noies que hem disposat les cadires en semicercle perquè a la part final del vídeo, quan fem un senyal, intentarem «traslladar-nos a dins del vídeo» i ens comportarem com si fóssim a la mateixa sala.</p> <div data-bbox="288 1753 360 1809" style="text-align: center;"> </div> <div data-bbox="448 1675 831 1888" style="text-align: center;"> </div> <p>Visualitzarem el vídeo Stand Up! - Don't Stand for Homophobic Bullying (4:24) publicat al canal BeLonG To Youth Services https://youtu.be/lrJxqvalFxm (versió original en anglès, a youtube el trobareu també en versions subtítulades o doblades al castellà).</p> <p>En arribar al minut 1:55 del vídeo, quan comença l'escena final, farem el senyal i cadascú, veient el que està passant al vídeo, podrà participar segons consideri.</p>

	<p>Elements per a la reflexió</p> <p>Quan finalitzi el vídeo, demanarem als nois i noies que observin la sala. Estem tots drets i dretes? Com s’han sentit mentre miraven el vídeo? Segurament que hi haurà intervencions comentant que al principi no sabien què fer i potser que els ha costat aixecar-se, potser explicaran per què s’han aixecat, potser algú explicarà que no s’ha volgut aixecar (per vergonya, perquè no ho ha entès o pel motiu que sigui). El més probable és que tothom s’hagi aixecat. Preguntarem com se senten en aquest moment. I quan estaven asseguts observant l’agressió a través del vídeo? Si hi ha algú que continua assegut o asseguda, ens vol explicar què ha sentit observant el vídeo? No comparteix la seva decisió dels seus companys i companyes que s’han aixecat?</p> <p>Quan hagin fet les seves aportacions, podem preguntar sobre el títol del vídeo: «Aixeca’t!», què pensen que ens vol dir? Què estan expressant els nois i noies del vídeo quan es donen la mà i s’aixequen? Què és el que volen denunciar? Segurament sorgiran temes com discriminació, abús, assetjament, <i>bullying</i>, homosexualitat, homofòbia...</p> <p>Penseu que podeu manifestar la vostra opinió sense por al que diguin els altres? Us ha passat alguna vegada que heu presenciat una situació injusta i no us heu atrevit a mostrar el vostre rebuig? Com ho podríeu fer si us trobeu en una situació similar, per denunciar-ho?</p>
<p>Activitat 2 La importància del llenguatge (25’)</p> <p>Presentació diapositiva 4</p> <p>Material 4_G9T7_FEM_TEC_annex1</p>	<p>Síntesi de l’activitat Visualització de vídeo i reflexió.</p> <p>Què volem treballar Reflexionarem sobre l’origen de la violència a través del llenguatge i sobre algunes bromes, que sovint acceptem com a inofensives, que poden ser l’origen del cicle de la violència.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Abans de passar el curt, preguntarem als nois i noies si saben què significa la frase que es mostra a la diapositiva (Quan neixi seré una nena, si et plau, fes tot el que puguis per evitar que aquest sigui el perill més gran de tots) i quin pot ser el motiu perquè algú la digui.</p> <p>Després de recollir les hipòtesis que es plantegin (que es poden anotar a la pissarra o bé les pot recollir qui faci de guaita), repartirem, per parelles, el document 4_G9T7_FEM_TEC_annex1. Els explicarem que aquesta afirmació la fa la protagonista del vídeo i que, per comprendre millor què succeeix, els proposem que completin la taula de l’annex 1 a partir del que observem a la història (què li succeeix a la protagonista i com se sent en les diferents edats per les quals transcorre en el vídeo).</p>

Visualitzarem el vídeo

Dear dad (5:00) del Canal Jakob Ström.

https://youtu.be/gOk_qxkBphY

El vídeo està en anglès, el podeu mirar subtítulat (en anglès) o bé passar una de les moltes versions subtítulades al castellà que es troben a Youtube.

El resultat de l'activitat hauria de ser més o menys:

protagonista		
Edat	Què li succeeix	Com se sent la noia?
14 anys a l'institut	Els nois la insulten.	Ho considera una broma, ho veu com una cosa de nens de la qual no cal preocupar-se.
16 anys	Els nois no accepten el seu no i s'aprofiten d'ella quan està borratxa.	Està avergonyida de la seva actitud.
21 anys	És violada.	Considera que el jove segueix el model del seu pare (que sempre ha fet bromes masculistes).
Aproximadament 1 any després	S'enamora d'un noi semblant al seu pare.	És feliç.
Aproximadament 3 anys després	Entra en el cicle de la violència de gènere, començant per un insult fins a arribar a l'agressió.	Se sent malament, insegura. S'autoculpabilitza.

Elements per a la reflexió

[NOTA: Probablement en finalitzar el vídeo hi haurà exclamacions sobre la duresa de la història. Preguntarem als nois i noies com s'han sentit fent aquesta activitat i què senten ara. Haurien de sorgir conceptes com injustícia i vergonya. Potser, fins i tot, hi haurà qui digui que això no pot ser veritat. En principi, seria millor continuar amb la dinàmica i al final de la reflexió comentar aquesta qüestió.]

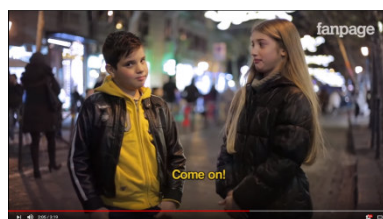
Els preguntarem:

- Qui penseu que diu la frase que apareix a la diapositiva i a qui se la diu? Per quin motiu?
- Si ens fixem en la graella que hem omplert (annex 1), penseu que la noia té raó en pensar que, quan neixi, ser dona pot ser un gran perill? Creieu que les situacions que presenta el vídeo poden ser reals?
- [Si alguns joves se senten interpel·lats, i penseu que és necessari fer alguna cosa per evitar que es desconnectin de l'activitat, podeu comentar que es tracta d'un curt de sensibilització que ha de

	<p>sintetitzar la realitat i, per tant, mostra una situació límit. No obstant això, a la vida real el cicle de la violència també es genera a partir de situacions violentes que poden passar desapercebudes: broma (insult?), control, vigilància... i que deriven cap a situacions greus de violència.]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Alguna vegada us heu trobat o bé heu estat testimonis d'alguna de les situacions següents: <ul style="list-style-type: none"> ▪ us han tocat sense el vostre consentiment? ▪ se us han insinuat fent gestos que no desitgeu? ▪ han interpretat que esteu intentant seduir, quan és tot el contrari? ▪ us han pressionat verbalment? (no li ho diré a ningú..., si em volguessis faries tal cosa..., això millorarà la nostra relació...). ▪ us han fet sentir inferiors? ▪ us han cridat per humiliar-vos? Us han ignorat? ▪ us heu sentit obligades o obligats a fer actes que no volíeu o no us venien de gust? <p>Qui penseu que pateix més sovint aquestes situacions, els nois o les noies? Us imagineu com us sentiríeu en aquestes situacions si no acceptessin el vostre NO? Totes aquestes situacions, encara que no incorporin violència física, són situacions de violència i poden acabar sent la llavor d'un cicle de violència com el que viu la protagonista del vídeo.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Què diríeu als agressors que hem vist en el vídeo en cadascuna de les situacions que hem recollit a la taula? Com es deuen sentir aquests nois? Penseu que es poden evitar aquest tipus de situacions? Com ho faríeu? <p>Tal com diu la protagonista, és important que ens sensibilitzem per mostrar un tracte igualitari i de respecte envers els altres i no fer allò que no ens agradaria que ens fessin a nosaltres. Només d'aquesta manera aconseguirem que les generacions futures estiguin lliures d'aquest tipus de violència. En qualsevol cas, si ens trobem davant d'una situació de violència de gènere com a espectadors, hem d'actuar tal com hem fet a la primera activitat: manifestant un clar rebuig a la situació i el suport a la persona agredida. En el cas que siguem les persones agredides, hem de poder reconèixer la situació i dir NO davant d'un esdeveniment no desitjat.</p>
<p>Activitat 3 El dolor de les agredides (40')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Elaboració d'un mapa conceptual o una imatge que resumeixi el concepte de violència masclista.</p> <p>Què volem treballar Reflexionar sobre el concepte de violència masclista i la seva presència en les activitats quotidianes.</p>

Presentació
diapositiva 5

Material
DINA4, paper
d'embalar,
material de
dibuix

Amb més petits (enllaços a les icones situades a l'esquerra de la diapositiva 5) es pot visualitzar «**Slap her**»: **children's reactions** (3:19), al canal Fanpage.it https://youtu.be/b2OckQ_mbiQ centrat en la violència masclista.

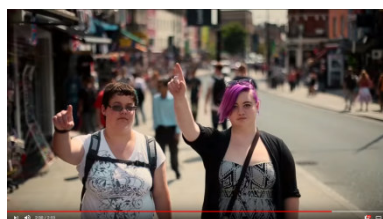
NNUU Libres e Iguales: Por qué luchamos (2:24), al canal UN Human Rights <https://youtu.be/Mae63-geRLM> referent a la violència de gènere.

Per als més grans proposem (enllaços a les dues primeres icones situades a la dreta de la diapositiva 5):

MAJORITÉ OPPRIMÉE (10:42) de Eléonore Pourriat al canal eleonorepourriat1 (versió original en francès. A la xarxa podeu trobar diferents versions subtítulades al castellà i anglès) <https://youtu.be/kpfaza-Mw4I>

Aquest vídeo vol mostrar com es podrien sentir els homes si fossin tractats com dones.

One Billion Rising (2:59), al canal V-Day <https://youtu.be/gI2AO-7Vlzk>
Mostra dones de tot el món que denuncien diferents situacions de violència.

Una alta opció, es realitzar aquesta activitat fent referència als vídeos que hem vist en les activitats 1 i 2.

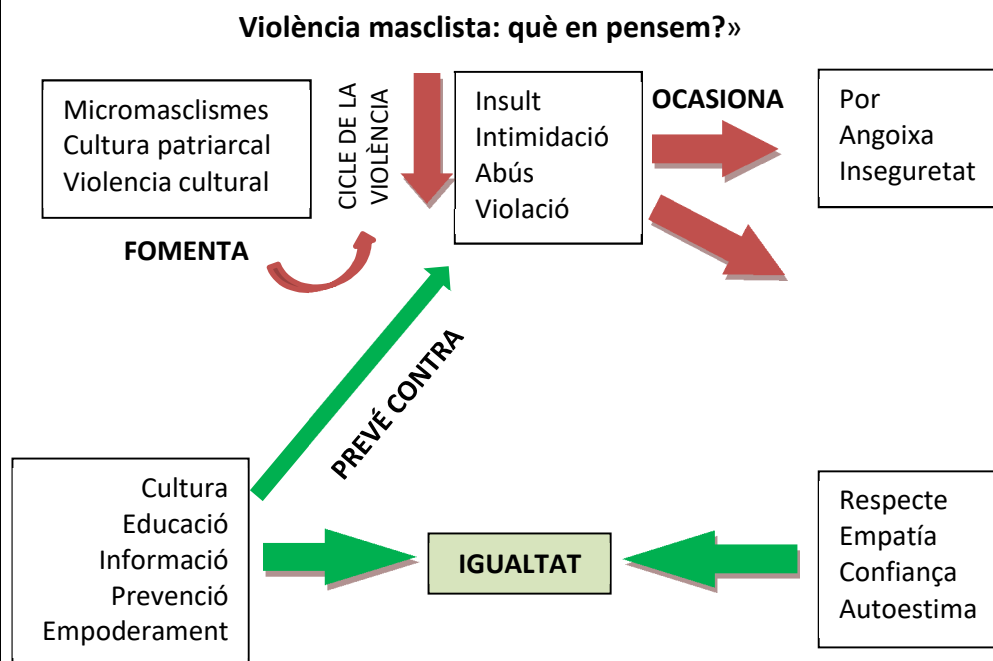
En finalitzar, cada equip posarà en comú les paraules escrites. En un full nou, les escriurem agrupades per conceptes similars. Si l'equip ho decideix, pot eliminar alguna paraula (perquè considera que ja hi ha un

sinònim i no cal repetir-la). Es poden ajudar amb colors per reforçar alguns conceptes o idees.

Dos dels equips treballaran directament al paper d'embalar dibuixant els conceptes que hagin seleccionat i escrivint, com a títol del mapa mental que farem entre tots i totes, «violència de gènere: què en pensem?» o bé «violència masclista: què en pensem?» en funció de com hagueu volgut orientar l'activitat.

La resta d'equips cercaran les relacions entre els diferents conceptes o grups de paraules i les dibuixaran. Per exemple, pot ser que algun grup vulgui fer referència al cicle de la violència i el simbolitzi amb una espiral, o bé que es relacioni el grup de paraules corresponent a diferents tipus de violència amb el grup de paraules que expressen els sentiments de les noies amb una fletxa que significa conseqüència...

Us presentem un exemple molt senzill que es pot enriquir amb dibuixos i diferents tipografies:

Quan tots els equips hagin realitzat aquestes tasques, es posarà en comú la feina feta i s'explicarà a tothom. A partir d'aquestes explicacions, n'extraurem tres idees clau que parlin sobre violència masclista i les escriurem al paper d'embalar. Poden sorgir idees com:

La violència masclista:

- és una realitat arreu del món.
- és origen i resultat de la desigualtat home-dona.
- el cicle de la violència es pot originar a partir d'una broma.
- actituds masclistes ens poden semblar «normals».
- cal actuar contra la violència masclista.
- l'educació és un recurs essencial en la lluita contra la violència de

	<p>gènere.</p> <ul style="list-style-type: none"> • i moltes altres idees... <p>Com a reflexió final, podem preguntar com sintetitzarien, a partir del que acabem de fer, el concepte de violència masclista en una imatge, què dibuixarien o quina foto farien? Els podem animar a fer-ho i incorporar-les al mapa mental.</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Per tancar el taller visualitzarem el següent vídeo:</p> <div data-bbox="300 654 370 712" data-label="Image"></div> <div data-bbox="466 575 845 790" data-label="Image"></div> <p>El sexismo también sale de fiesta: ¡desmontemos mitos!, al canal Drogas&Género FSYC (4:12) per parlar sobre el sexisme quan anem de festa. https://youtu.be/T_8GG3Zat_U</p> <div data-bbox="300 900 370 958" data-label="Image"></div> <div data-bbox="466 817 845 1032" data-label="Image"></div> <p>Si heu centrat el taller en la violència masclista, potser preferiu el vídeo següent Ella (Videoclip Oficial) al canal Bebe (3:36) https://youtu.be/IhTOKqwXgzQ</p> <p>Abans de passar a la següent activitat, «Què m'emporto avui?», podem recuperar la suposició inicial sobre el títol del taller. Es correspon amb allò que havíem imaginat inicialment? I amb el que hem fet?</p> <p>Si hem decidit fer també la segona sessió, els comentarem que el proper dia reprendrem els comentaris del «Què m'emporto avui?» per realitzar una representació sobre la violència de gènere.</p>
<p>Activitat 4 Què m'emporto avui? (10')*</p> <p>Presentació diapositiva 6</p> <p><i>* aquest apartat és comú per a tots els tallers</i></p>	<p>Síntesi de l'activitat Recull de l'opinió dels i les joves participants.</p> <p>Què volem treballar Reflexió sobre el taller d'avui.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Oferim als i les joves l'oportunitat de manifestar les seves impressions sobre el taller.</p> <p>Finalment, si estem satisfets i satisfetes amb els resultats de la sessió d'avui i ens sentim bé, ho reconeixem amb un aplaudiment per la feina feta.</p> <p>Valoració Només escoltem les respostes, sense comentar-les: totes les respostes són bones.</p>

<p>Activitat 5 Publiquem les nostres impressions (5')*</p> <p>Presentació diapositives 7 i 8</p> <p><i>* aquest apartat és comú per a tots els tallers</i></p>	<p>Síntesi de l'activitat Fer difusió d'allò que hem fet al taller.</p> <p>Què volem treballar Promoure la capacitat del grup per compartir les seves activitats.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Proposarem als i les joves que, individualment o en equip, comparteixin a les xarxes socials una impressió sobre el taller d'avui (per exemple, què s'han emportat, què els ha agradat més, quina idea els ha suggerit, algun vídeo o web relacionada...) utilitzant l'etiqueta #fem_tec</p>
<p>SESSIÓ 2 Acció! (90')</p>	<p>Què volem treballar Empatitzar amb persones en situació de violència de gènere i amb el dolor de les persones que han patit aquest tipus de violència. Promoure una visió crítica.</p> <p>Síntesi de la sessió</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 10' - Com sonem avui – activació ▪ 15' - Situacions violentes ▪ 65' - Experimentem amb la tècnica del teatre de l'oprimit ▪ 10' - Elements per a la reflexió ▪ 10' - Què m'emporto avui? ▪ 5' - Publiquem les nostres impressions <p>Abans de començar Una vegada que hàgim comprovat el bon estat del grup i hàgim triat guaites (de manera voluntària, no és imprescindible que hi siguin), preguntarem si algú vol compartir alguna experiència o idea respecte a la sessió anterior. Els donarem l'oportunitat de compartir breument què recorden del que vam tractar en la sessió anterior i explicarem que en el taller d'avui observarem i analitzarem situacions de violència. És important que parem atenció, durant el taller, perquè ningú no es vegi obligat a anar més enllà del que es veu capaç. En aquest tipus d'activitats poden sorgir qüestions sensibles per a les persones que hi participen (de fet, acostuma a passar).</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Es tracta d'una proposta de tres activitats encadenades pel que no farem valoració en acabar cada activitat. Potser algun/a jove se sorprèn amb les seves reaccions i té necessitat de compartir. Si és possible, és millor posposar-ho a l'espai per a la reflexió final.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Com sonem avui – activació (10') <p>Abans de començar a treballar la tècnica del teatre de l'oprimit, farem un</p>

petit escalfament. Demanem al grup que faci una gran rotllana i que es distribueixin per parelles (es tracta que totes les parelles es puguin veure entre elles).

Breument, cada parella decideix qui fa d'opressora i qui fa d'oprimida. Els convidem a tancar els ulls i a adoptar una posició fixa (estàtua) que representi el seu estat d'ànim en aquest moment, o bé una actitud que li vingui al cap en referència al rol que està representant, ja sigui d'opressor o bé d'oprimit. Expliquem als nois i noies que els demanem que tanquin els ulls per facilitar la concentració i sentir millor allò que volem expressar amb la nostra estàtua. Els recordem que estem en un ambient de confiança i que poden tancar els ulls amb tranquil·litat. Tanmateix, si algú sent incomodat, els pot mantenir oberts.

Quan veiem que tothom ha representat la seva estàtua, convidem a anar obrint els ulls, sense moure'ns de la postura adoptada, per tal que ens puguem observar entre totes les parelles. És possible que ens trobem amb algun noi o noia que li costi tancar els ulls i representar la seva estàtua. Mirarem de crear complicitats amb ell o ella gestualment i amb la mirada, tot respectant la seva opció de no fer res, ja s'anirà incorporant a la dinàmica.

Ara, tots i totes observem la rotllana i, en silenci, imaginarem per a cada parella qui és l'opressor i qui l'oprimit, intentant imaginar com se senten. Llavors demanarem als nois i noies que, sense moure's de lloc, els membres de cada parella s'observin mútuament i intercanviïn allò que han volgut expressar i què han observat en l'altre.

Quan totes les parelles hagin fet aquesta observació (màxim 2-4 minuts), demanem que cadascú imagini un so i un moviment repetitiu per a la seva estàtua (similar al braç que mouen els gats xinesos de la sort) i el comparteixi amb la seva parella fent 4 o 5 repeticions del so i el moviment que han pensat (màxim 2-4 minuts).

En acabat, anirem demanant a totes les parelles que, d'una a una, quan els diguem «ACCIÓ!» faci el seu moviment amb so. La resta de parelles observaran en silenci i faran hipòtesis sobre allò que veuen. Quan cada parella hagi «representat el seu so», contrastarem amb els 2 membres de la parella si el que «arriba al públic» és el que havien pretès amb la figura en moviment. En funció del temps de què disposem, podem repetir «ACCIÓ!» amb diverses parelles de manera aleatòria o, el que seria ideal, fer-ho amb totes les parelles.

Després demanarem a totes les parelles que refacin la rotllana mirant cap al centre i facin, totes alhora, el seu moviment sonor. Podrem observar que es van acoblant per fer un ritme. Deixem que el grup faci el ritme per uns moments: podríem dir que aquest so representa l'estat del nostre grup en aquest moment, aquí i ara.

- **Situacions violentes (15')**

A continuació, expliquem als nois i noies que crearem situacions teatrals al voltant del concepte de la violència. Per fer-ho, els demanarem que es distribueixin en els equips que van fer a l'activitat 3 de la sessió anterior (preferentment, si no és possible, va bé qualsevol altra distribució).

L'objectiu és que, en 10 minuts, creïn una microobra de teatre on es representi una situació de violència sobre una persona. Per inspirar-se, poden tenir en compte el que vam fer a la primera sessió i els vídeos que vam veure. Cal que tots els components de l'equip tinguin alguna mena d'intervenció (no cal que sigui amb frase, pot ser amb actitud, gest o moviment). No s'han d'amoïnar per escriure-la, perquè el temps limitat els obligarà a improvisar contínuament. Explicarem als nois i noies que tenen 10 minuts per preparar la seva representació i que després les representaran davant de la resta del grup.

- **Experimentem amb la tècnica del teatre de l'oprimit (65')**

Demanarem quin vol ser el primer equip a representar la seva obra. Els donem pas amb la paraula «ACCIÓ!». Quan acabin, la resta de nois i noies comentaran què han vist i com pensaven que se sentien els personatges. En acabat, preguntarem si algú canviaria alguna cosa de l'obra que acabem de veure (pot sortir un voluntari o més d'un). Qui respongui ocuparà el lloc del personatge que pensa que hauria d'haver actuat d'una altra manera i tornarem a repetir la microobra en dir la paraula «ACCIÓ!». La persona voluntària no explicarà el canvi d'actitud que proposa, sinó que directament el representarà. Per tant, tothom repetirà el seu paper, però improvisant responent a les modificacions que facin les voluntàries o voluntaris que s'hagin incorporat a l'equip. En finalitzar la segona versió, els actors i actrius comentaran com s'han sentit en la primera i en la segona versió. Amb quina se sentirien millor si fos una situació real? La conseqüència de l'acció violenta ha estat la mateixa?

Repetirem aquest procés amb les representacions de tots els equips.

- **Elements per a la reflexió (10')**

La mateixa activitat incorpora la valoració dels participants, tant de qui està actuant com de qui està observant.

Podem preguntar als nois i noies com se senten i si volen fer alguna aportació sobre l'activitat que acabem de fer.

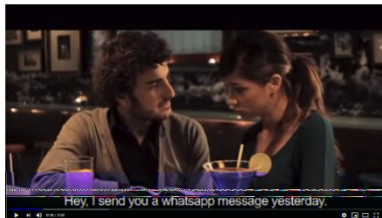
Per tancar la sessió, visualitzarem el vídeo «Sin pensarlo dos veces», al canal

	<p>Nephilim Producciones (1:51) https://vimeo.com/109113343</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Què m'emporto avui (10') <p>En acabar l'activitat invitarem a nois i noies a compartir les seves sensacions i quina impressió i/o aprenentatge s'emporten de la sessió d'avui. Si no sorgeix de manera espontània, podem preguntar com s'ho han passat, com s'han sentit.</p> <p>Preguntarem als nois i noies si volen ressaltar algun aprenentatge obtingut al llarg del taller. Probablement sorgeixin aportacions respecte a l'autoestima, l'empatia, la capacitat per canviar les coses, la importància de denunciar les accions violentes... Totes les aportacions seran bones i haurien de servir per reforçar la idea del grup sobre la importància d'identificar i rebutjar les actituds sexistes.</p> <p>Finalment, si estem satisfets amb la sessió d'avui i ens sentim bé, ho reconeixem amb un aplaudiment per la feina feta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Publiquem les nostres impressions (5') <p>Proposarem a nois i noies que, individualment o en equip, comparteixin a les xarxes socials una impressió sobre la sessió d'avui (per exemple, què s'han emportat, què els ha agradat més, quina idea els ha suggerit, alguna foto, vídeo o web relacionada...) utilitzant l'etiqueta #fem_tec</p>
<p>Activitat alternativa 1 Per canviar la història cal parlar-ne (25')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Reflexionar a partir d'un vídeo sobre violència de parella.</p> <p>Què volem treballar Prendre consciència de la dificultat de reconèixer com s'entra al cicle de la violència i de la importància de trencar-lo.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte</p> <div data-bbox="451 1503 826 1715" data-label="Image"> </div> <p>Visualitzem el vídeo A BETTER MAN Trailer for Indiegogo Campaign al canal A Better Man (5:57) https://youtu.be/4yn-7DhDPtQ</p> <p>Amb nois i noies més petits, els pot resultar més fàcil comprendre aquesta altra versió del mateix tràiler A BETTER MAN Trailer 2017 Hot Docs (2:22) https://youtu.be/SDm2-4e69H0</p> <p>Els dos vídeos són en anglès i subtitulats en anglès.</p> <p>Es tracta de dos tràilers del documental A BETTER MAN on una noia explica, després de 20 anys dels fets, com va patir violència física per part de la seva parella quan tenia 18 anys i com va viure el darrer dia de la violència. Parla de la importància de reconèixer estar patint violència, que algú t'ajudi i intentar comprendre què passa pel cap dels maltractadors</p>

	<p>per intentar evitar que altres dones pateixin la mateixa situació. El punt de partida del documental és una trobada de la parella per parlar sobre com recorden la seva relació i demanar al noi si està disposat a assumir la responsabilitat de les seves accions violentes. El documental és una reflexió sobre la importància de parlar de la situació viscuda com a part del procés de recuperació de la noia.</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Aquest és un vídeo dur, probablement els nois i noies reaccionin amb moltes participacions, o bé es quedin aclaparats sense saber per on començar. Els podem preguntar com se senten i com s'han sentit quan miraven el vídeo. Com pensen que es deuen sentir els dos protagonistes? Els ha cridat res l'atenció? (per exemple, el noi diu que no es recorda del que va passar, que no en tenia consciència; o bé la capacitat de la noia per retrobar-lo, que el noi accepti...).</p>
<p>Activitat alternativa 2 Por un beso (25')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Visualització d'un vídeo i discussió.</p> <p>Què volem treballar L'empatia cap a les víctimes de violència homòfoba.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Visualitzarem el vídeo (5:04)</p> <div data-bbox="456 1133 836 1348" data-label="Image"> </div> <p>Por un beso, el cortometraje contra la homofobia realitzat amb motiu del Madrid Pride 2016 i amb l'objectiu de denunciar la violència homòfoba. Publicat al Canal de David Velduque. https://youtu.be/hqFGW2WPJWk</p> <p>Demanarem als joves que imaginin que són els periodistes que han de redactar la notícia. Com ho farien? Quina imatge posarien al reportatge? Quin títol?</p> <p>Elements per a la reflexió Quin motius poden tenir els agressors? Què faríem nosaltres si ens trobéssim en una situació com aquesta?</p>
<p>Activitat alternativa 3 Tampoc amb el mòbil! (35')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Detecció d'elements que podrien ser constitutius de ciberassetjament i elaboració de propostes alternatives.</p> <p>Què volem treballar Identificar el ciberassetjament en les relacions afectives. Prendre consciència que l'origen no és el telèfon mòbil, sinó les actituds masclistes.</p>

Material

DINA3 o DINA4,
retoladors o
impressora

Desenvolupament i aspectes a tenir en compte

Visualitzarem el vídeo **Doble Check** del canal Notodofilmfest (3:30), que mostra un cas de ciberassetjament en l'àmbit de la parella.

<https://youtu.be/XjCUrU-9eIU>

Creuen que la conducta que mostra el noi del vídeo és assetjadora? Per què? Per respondre a aquesta qüestió, podem organitzar el grup en equips de 5 a 8 participants. Cada equip farà un recull d'activitats que consideren que poden constituir ciberassetjament i entre tots i totes mirarem de definir què és el ciberassetjament. Haurien de sorgir qüestions del tipus:

El ciberassetjador o la ciberassetjadora es caracteritza per:

- el control sobre els moments en què estic en línia (a través de messenger, whatsapp...).
- l'observació de les publicacions que faig a les xarxes socials i m'ho fa saber.
- em pressiona perquè bloquegi altres persones o les elimini dels meus grups.
- m'exigeix que l'inclogui a les meves xarxes socials.
- vol saber tot de tothom que apareix als meus murs.
- publica imatges meves sense el meu consentiment.
- publica «coses meves» que li he explicat en confiança sense el meu consentiment.
- s'empipa si no contesto immediatament.
- em fa retrets públicament a través de les xarxes socials...
- remena el meu telèfon sense permís

Una vegada identificada la situació, demanarem que proposin accions que poden fer per evitar aquest tipus de control. Proponem que cada equip dissenyi dos cartells d'una campanya contra el ciberassetjament (per penjar al SLJ, a l'institut o al carrer...). Un dels cartells ha d'anar adreçat a víctimes potencials i l'altre a ciberassetjadors. Els recordarem que cal que siguin missatges breus, i que escriguin amb una lletra prou gran perquè els missatges puguin ser llegits a una certa distància. Cal comentar també que si els fan atractius a la vista tindran més oportunitats de cridar l'atenció i que tothom s'hi fixi (aquest és l'objectiu dels cartells!).

Elements per a la reflexió

Penjarem els cartells, de manera visible per a tothom, i comentarem amb els nois i noies com se senten. Quin tipus de missatges han proposat? Han coincidit amb les consignes? Quins missatges han estat més fàcils d'elaborar: els adreçats a les víctimes potencials o els adreçats a qui practica el ciberassetjament?

Activitat alternativa 4

Ningú no és lliure de la violència (30')

Material

4_G9T7_FEM_TEC_annex2

Síntesi de l'activitat

Reflexionarem sobre una situació de violència viscuda, bé sigui com a protagonista o com a espectadora.

Què volem treballar

Prendre consciència de la presència de la violència de gènere en tots els àmbits de la vida.

Desenvolupament i aspectes a tenir en compte

Aquesta activitat la farem de manera individual. A cada jove li donarem una còpia amb el quadre següent (document [4_G9T7_FEM_TEC_annex2](#)):

	He patit una situació d'abús	He actuat de forma abusiva
Entorn d'oci		
Entorn familiar		
Entorn de parella		

Els demanem que durant 10 minuts pensin en alguna situació de la seva vida que pugui encabir-se en alguna de les caselles. És possible que ens trobem amb joves que siguin reticents a fer aquesta reflexió perquè els faci vergonya o por d'afrontar-la. Per tal de tranquil·litzar tothom, ja d'inici, els podem dir que si no ho veuen clar o no els ve de gust fer l'activitat entorn de la seva història vital, o bé no han experimentat vivències en totes les situacions proposades, poden plantejar l'activitat respecte a les situacions llegides en un llibre, vistes en una sèrie o pel·lícula, o bé respecte a la lletra d'una cançó. L'important és fer la reflexió sobre el fet que tots i totes podem ser víctimes d'una situació de violència de gènere en àmbits molt diferents de la nostra vida.

Aquesta reflexió ha d'incorporar tots els elements que considerin rellevants: com va succeir, com es van sentir, com van reaccionar. Els va ajudar alguna persona? Aquesta persona era coneguda o desconeguda?

Elements per a la reflexió

Proposarem una reflexió conjunta amb temes com: han parlat amb algú del que els va succeir? Han fet alguna cosa perquè no torni a succeir? Han reconegut haver realitzat alguna actuació abusiva, que no van identificar en el moment en què va succeir i que podia ser-ho? Poden fer alguna cosa per evitar que es repeteixi? No jutjarem als nois i noies que manifestin haver comès una acció abusiva. Els demanarem com es van sentir i com se senten ara i, si cal, esperarem a trobar un moment de confiança per parlar-ne.

Quan acabem la reflexió, donarem un minut als nois i noies per reflexionar en silenci sobre el que hem parlat i, quan s'acabi, els direm

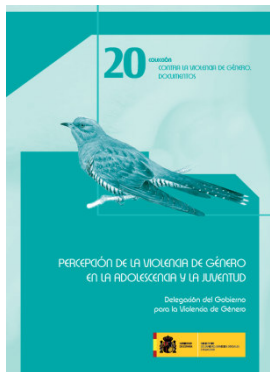
	<p>que poden expressar o fer el que més els vingui de gust. És possible que ens trobem amb situacions de joves que volen compartir la seva experiència o d'altres que sentin la necessitat de demanar perdó o justificar-se per alguna situació. Mirarem que puguin fer aquestes aportacions amb el respecte dels seus companys i companyes.</p>
<p>Activitat alternativa 5 El orden de las cosas (30')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Anàlisi de vídeo i reflexió.</p> <p>Què volem treballar Prendre consciència de la soledat i la incomprensió que envolta les dones que es troben en situació de violència masclista.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte</p> <div data-bbox="448 741 826 947"> </div> <p>Visualitzarem el vídeo El orden de las cosas publicat al canal AlendaBros (19:58) https://youtu.be/hfGsrMBsX1Q</p> <p>Elements per a la reflexió Podem preguntar als nois i noies que expressin com s'han sentit. Seria ideal que el diàleg flueixi de manera espontània. Si no, podem plantejar preguntes del tipus: què poden significar les gotes d'aigua? I l'aigua? I el cinturó? Per què la noia sempre és dins de la banyera? Quin paper hi juga la família? Hauríeu reaccionat com el fill? I com la noia? Quina és la principal idea que hem extret del vídeo? Deu ser el que volien transmetre els directors?</p>
<p>Activitat alternativa 6 I si ho canviem? (45')</p>	<p>Síntesi de l'activitat Analitzar una història (cançó, conte o anunci...) en clau de gènere i fer propostes de millora.</p> <p>Què volem treballar Prendre consciència del control social, en clau de gènere, que es fa des de la primera infància.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte</p> <div data-bbox="448 1718 831 1926"> </div> <p>Visualitzem el vídeo La muñeca que eligió conducir del canal Audi Spain (3:09) https://youtu.be/V-siux-rWQM</p> <p>Demanem als nois i noies que, per equips, identifiquin quins són els estereotips que trenquen els protagonistes del curt (els cotxes esportius no són per a les dones...).</p>

	<p>Plantegem fer una breu reflexió: per què el nen no pot agafar la nina per conduir el cotxe? Ho comparteixen? Confiant que no sigui així, els proposarem escollir un conte popular breu (també pot ser la lletra d'una cançó) i modificar-lo trencant estereotips. Ho poden fer redactant el conte, explicant-lo o dibuixant una història.</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Quines històries han triat? Quins estereotips han identificat? La protagonista o protagonistes del conte es troben en una situació vulnerable i necessiten d'un protagonista masculí que les salvi? Hi ha coincidència en els estereotips escollits pels diferents grups? Havien pensat mai a capgirar les històries? Com se senten? Els ha costat? Seria bo que la reflexió servís per identificar com la majoria dels contes clàssics, cançons i moltes pel·lícules infantils presenten unes protagonistes dependents de la força i l'enginy dels protagonistes masculins i que això no coincideix amb la realitat perquè nois i noies tenen les mateixes capacitats.</p>
<p>Per saber-ne més</p>	<div data-bbox="475 981 743 1133"> </div> <p>1 Masculinidades Alternativas, xerrada de Marcos Castro publicada al canal Conocity (11:09). Adreçada a noies, parla sobre noves masculinitats i prevenció de la violència de gènere. És dur i «políticament poc correcte», però molt aclaridor i motivador.</p> <p>https://youtu.be/zLzo-ObPNhc</p> <div data-bbox="464 1279 732 1417"> </div> <p>2 Ponencia de Carmen Ruiz Repullo sobre cómo abordar la violencia de género en adolescentes, al canal Gestionando Hijos (16:21). Tot i que està adreçat a professionals, també pot ser interessant per nois i noies de 16-17 anys. Explica com s'inicia el cicle de violència i com el viuen els adolescents.</p> <p>https://youtu.be/2eVYoC3kwFs</p> <div data-bbox="475 1536 743 1899"> </div> <p>3 Ciutats i persones. Relacions de gènere entre joves i adolescents. Com intervenir quan hi ha violència?</p> <p>http://www.icps.cat/archivos/CiPdigital/cip-g32freixanet.pdf</p>

4 Reproduces sexismo? Mp3 mp4. Guía para jóvenes sobre prevención de la violencia de género. Gobierno de Canarias https://www.chiclana.es/fileadmin/_migrated/content_uploads/mp3sin_proteger.pdf

[url escurçada: <http://bit.ly/2qrkzJ6>]

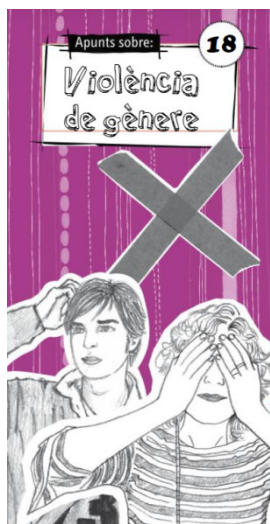
5 Percepción de la violencia de genero en la adolescencia y la juventud, Verónica de Miguel Luken (2015). Colecció «Contra la violencia de genero. Documentos», número 20. http://www.violenciagenero.igualdad.mpr.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/investigaciones/2015/pdf/Libro20_Percepcion_Social_VG_.pdf

[url escurçada: <http://bit.ly/2MpzAZ8>]

6 Protocol d'actuació en casos de violències masclistes en les entitats juvenils, Consell de la Joventut de Barcelona (2016). http://www.cjb.cat/wp-content/uploads/2017/01/Protocol-contra-les-viol%C3%A8ncies-masclistes_issuu.pdf

[url escurçada: <http://bit.ly/2qs4CIX>]

7 Apunts sobre: violència de gènere. SAJ, Sabadell Atenció Jove. «Apunts sobre...» és una col·lecció de guies temàtiques publicades per l'Ajuntament de Sabadell amb l'objectiu de generar opinió i reflexió sobre temes que preocupen als joves. El número 18 d'aquesta col·lecció està dedicat a la violència de gènere.

<http://e.issuu.com/embed.html#11618060/8290693>

8 Unfollow a les violències masclistes, Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. recursos i activitats per a joves d'11 a 19 anys <https://www.cnjc.cat/ca/unfollow-violencias-masclistes>

	 <p>Viu l'amor lliure de violència</p> <p><i>Las siete P's de la violencia de los hombres</i> Michael Kaufman, Ph.D. www.michaelkaufman.com</p> <p>Por un momento más que se requiere de la conciencia, pensado por las víctimas de la violencia de género y la violencia contra las mujeres, al norte de Karnataka. Me encantaría ofrecerte un libro que te ayude a entender, del mundo de la violencia de género y de la violencia contra las mujeres y los niños, así como algunas de las formas de prevención de la violencia contra las mujeres y los niños, y sus implicaciones para el bienestar personal y social.</p> <p>Al tratar a un hombre y a las mujeres del grupo, especialmente una violencia más leve que algunas veces percibida no sólo es peligra pero también es de la violencia contra mujeres y niños. Hombres que se ven obligados a aceptar una violencia que perciben como una forma de amor, pero que en realidad es una forma de violencia.</p> <p>Hay una conexión de una manera sencilla. La violencia física es una serie de actos que provocan miedo de la violencia de los hombres. Sin embargo, se puede decir que la violencia es un proceso que se desarrolla en la realidad en 'tres' dimensiones y 'siete' etapas, cada una de ellas con implicaciones y consecuencias.</p> <p>Poder patriarcal: la primera "P"</p> <p>Los roles tradicionales de violencia de los hombres, especialmente en los casos de violencia contra las mujeres y los niños. La violencia de los hombres contra las mujeres de violencia es un proceso que se desarrolla en la realidad en 'tres' dimensiones y 'siete' etapas, cada una de ellas con implicaciones y consecuencias.</p> <p>9 Programa Estimar no fa mal, Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Dones. Materials per realitzar accions de prevenció de situacions d'abús en les relacions de parella i afectives i fomentar actituds i comportaments igualitaris, promovent la reflexió al voltant dels comportaments abusius vinculats als rols de gènere i als models de feminitat i masculinitat http://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masc_lista/prevencio_sensibilitzacio/estimar_no_fa_mal [url escurçada: http://bit.ly/2TryfRm]</p> <p>10 Las siete P's de la violencia de los hombres. Michael Kaufman, 1999. En aquest text, l'autor reflexiona sobre la relació entre el poder i la violència masculina i fa algunes aportacions per posar fi a la violència. http://www.michaelkaufman.com/wp-content/uploads/2009/01/kaufman-las-siete-ps-de-la-violencia-de-los-hombres-spanish.pdf [url escurçada: http://bit.ly/2qv4DFM] Versió original en anglès: http://ecbiz194.inmotionhosting.com/~micha383/wp-content/uploads/2013/03/Kaufman-7-Ps-of-Mens-Violence.pdf [url escurçada: http://bit.ly/2XZTImk]</p> <p>11 ABRAZAR LA DIVERSIDAD: propuestas para una educación libre de acoso homofóbico y transfóbico, Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Document amb consells i recursos didàctics on line per prevenir l'assetjament per homofòbia i transfòbia. http://www.inmujer.gob.es/actualidad/NovedadesNuevas/docs/2015/Abrazar_la_diversidad.pdf [url escurçada: http://bit.ly/2Zg3Vzm]</p>
<p>Qui treballa amb...</p>	<p>Homes Igualitaris de Catalunya https://homesigualitaris.wordpress.com</p> <p>Associació Cúrcuma https://asscurcuma.wordpress.com</p> <p>Associació Coeducació https://coeducaccio.coop</p> <p>Fundació Vicky Bernadet (abans Associació Fada). Atenció integral, prevenció i sensibilització dels abusos sexuals a menors http://www.fbernadet.org</p> <p>Enruta't https://www.enrutat.org</p> <p>Observatorio noctàmbul@s https://www.drogasgenero.info/noctambulas</p>